

TOLMIROS SKAPANEAS
HOMENAJE AL PROFESOR
KOSTAS A. DIMADIS

ΤΟΛΜΗΡΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ
ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
ΚΩΣΤΑ Α. ΔΗΜΑΔΗ

Edición de
Isabel García Gálvez y Olga Omatos Sáenz

Vitoria-Gasteiz

2012

© DE ESTA EDICIÓN:
Sociedad Hispánica de Estudios Neogriegos
Vitoria-Gasteiz

TÍTULO ORIGINAL:

Isabel García Gálvez-Olga Omatos Sáenz (eds.), *TOLMIROS SKAPANEAS. Homenaje al profesor K. A. Dimadis / ΤΟΛΜΗΡΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ. Αφιέρωμα στον καθηγητή Κ. Α. Δημάδη*. Vitoria-Gasteiz, Sociedad Hispánica de Estudios Neogriegos, 2012.

COLABORA: *Susana Lugo Mirón*

MAQUETACIÓN: *Isabel García Gálvez y Augusto de Bago*

ISSN: 1137-7003

DEPÓSITO LEGAL: Gr. 82-97

Ninguna parte de esta publicación, incluido el diseño de la portada, puede ser reproducida, almacenada o transmitida por ningún medio, ya sea eléctrico, mecánico, óptico o reprográfico, sin permiso previamente expreso de las editoras.

Ο δάσκαλος και η τέχνη

Άλκηστις Σουλογιάννη

Διδάκτωρ Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, κριτικός βιβλίου,
Διευθύντρια επί τιμή του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελλάδος

Baukunst eine erstarrte Musik nenne
Johann Wolfgang von Goethe

Η παραστατική αποτύπωση, απόδοση και μετάδοση της οργανωμένης γνώσης ως ανάπτυξη και εφαρμογή ιδεών και αρχών, αποτελεί υψίστη διαδικασία της ανθρώπινης διανοίας και δηλώνει την αισθητική που αποκρυσταλλώνεται στη διαυγή σχέση του ανθρώπου με τις εκφάνσεις της τέχνης, του πολιτισμού γενικότερα.

Σ' αυτό το πλαίσιο ο Κωνσταντίνος Δημάδης επί σειρά πολλών ετών διαγράφει με συνέπεια, με υψηλή αισθητική και με συνδυαστική ικανότητα μια ιδιαίτερος παραγωγική διαδρομή τόσο στο ευρύ πεδίο της φιλολογικής επιστήμης και της συνακόλουθης ακαδημαϊκής διδασκαλίας, όσο και στο εξίσου ευρύ και υπό μία έννοια συγγενές πεδίο της διαχείρισης πολιτισμικού υλικού.

Ο φιλόλογος Δημάδης έχει σχηματίσει ένα πλούσιο και σταθερό εκτόπισμα στη διεθνή αγορά της πνευματικής παραγωγής σε μεγάλα και ιστορικά ακαδημαϊκά και ευρύτερα πολιτισμικά κέντρα, όπως είναι το Άμστερνταμ, το Χρόνιγκεν, το Βερολίνο, η

Γρανάδα, η Αγία Πετρούπολη, η Ρίγα, η Τιφλίδα, το Βουκουρέστι ή η Σόφια, και με γνωστικό αντικείμενο τις ελληνικές σπουδές τόσο σε ό,τι αφορά τη διαχρονική ανάπτυξη και παρουσία τους όσο και σε ό,τι αφορά τη θέση τους στον συγκριτικό και στον διεπιστημονικό τομέα. Ειδικότερα η επιστημονική δραστηριότητα του Δημάδη στο Άμστερνταμ, στο Χρόνιγκεν και κυρίως στο Βερολίνο υπήρξε ιδιαίτερος αποφασιστικής σημασίας δεδομένου ότι εδραίωσε τη νεώτερη έκφανση των ελληνικών σπουδών ως ένα αναγνωρίσιμο σύγχρονο ακαδημαϊκό αντικείμενο με διάρκεια όπως ισχύει στο Άμστερνταμ και στο Βερολίνο, ή έστω βραχύβιο εξ αιτίας αντικειμενικών (ενδοπανεπιστημιακών) παραγόντων όπως απεδείχθη στο Χρόνιγκεν.

Παράλληλα, η παρουσία του Δημάδη έχει αναγνωρισθεί ως ιδιαίτερος δυναμική για την επιτυχή υλοποίηση του ετήσιου Διεθνούς Προγράμματος Ελληνικής Γλώσσας, Ιστορίας και Πολιτισμού, που οργανώνεται ανελλιπώς επί συνεχή τριάντα εννέα τώρα έτη στην Περαία της Θεσσαλονίκης, κατά συνεργασία του Ιδρύματος Μελετών Χερσονήσου του Αίμου με το Υπουργείο Πολιτισμού της Ελλάδος. Ο Δημάδης διευθύνει το Πρόγραμμα από το 1985, ενώ διδάσκει σ' αυτό από το 1975. Στο πλαίσιο αυτού του Προγράμματος ο Δημάδης αποδεικνύεται όχι μόνον ένας αποτελεσματικός παράγων για τη μετάδοση συστηματικών γνώσεων που αφορούν τη διαχρονική παρουσία της Ελλάδος με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε ιστορικό, πολιτισμικό, κοινωνικό, πολιτικό επίπεδο, αλλά και ένας εξίσου αποτελεσματικός διαχειριστής πολιτισμικού υλικού και δυναμικού, καθώς πλαισιώνει την προσφορά των συστηματικών γνώσεων με την άμεση πρόσληψη πολιτισμικών πληροφοριών επίσης διαχρονικού χαρακτήρα, όπως εξασφαλίζουν αυτή αφενός η επικοινωνία με δημιουργούς πολιτισμού και αφετέρου η επίσκεψη σε τόπους παραγωγής και παρουσίας πολιτισμικών τεκμηρίων.

Αυτός ο συνδυασμός μετάδοσης συστηματικών γνώσεων και διαχείρισης πολιτισμικών δεδομένων αποτελεί την προστιθεμένη αξία στον χαρακτήρα του διανοούμενου Κωνσταντίνου Δημάδη. Με αυτή την προϋπόθεση ο Δημάδης, αξιοποιώντας άλλωστε και τη διεθνή παρουσία και εμπειρία που χαρακτηρίζει τον δημόσιο βίο του, έχει λειτουργήσει επί σειρά πολλών ετών ως ισότιμος συνομιλητής (συχνά και ως συνήγορος, όπερ σπουδαιότερο) του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελλάδος, τόσο στο επίπεδο της εφαρμογής προγραμμάτων όσο και στο επίπεδο εισηγήσεων, σε ό,τι αφορά την αποτελεσματική προβολή του ελληνικού πολιτισμού στον διεθνή χώρο. Σ' αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η δυναμική και

αποφασιστική εμπλοκή του Δημάδη σε ένα γεγονός μείζονος πολιτισμικής αλλά και διοικητικής σημασίας, που αποτελεί η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών το 1995 στην Αθήνα, με την πρωτοβουλία του Υπουργείου Πολιτισμού της Ελλάδος και με τη συμμετοχή επιφανών νεοελληνιστών των ευρωπαϊκών χωρών. Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία λειτουργεί ως ένα είδος τόπου επαφής των (ανεξάρτητων πάντως) επιμέρους εταιρειών νεοελληνικών σπουδών των ευρωπαϊκών χωρών (γαλλική, γερμανική, ισπανική, ιταλική κλπ.), ενώ αναπτύσσει και ιδιαίτερη δραστηριότητα, όπως είναι το διεθνές ανά τετραετία συνέδριό της.

23

Ο Δημάδης με τον άμεσο, παραστατικό, ενίοτε στοχαστικό και αφοριστικό λόγο, που προσδιορίζεται από την ακρίβεια της επιστημονικής διατύπωσης και από την κριτική και συνθετική σκέψη του ακαδημαϊκού δασκάλου, ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στη γλώσσα που (οφείλει να) χρησιμοποιεί η σύγχρονη δημόσια διοίκηση εν γένει, και οπωσδήποτε στον τομέα του πολιτισμού ως όχημα διατύπωσης και διεκπεραίωσης του μηνύματος. Εδώ εντοπίζεται μια αποτελεσματική εφαρμογή για το ζητούμενο που αντιπροσωπεύει ακριβώς ο συνδυασμός του ακαδημαϊκού δασκάλου με τον διαχειριστή δημοσίων πραγμάτων στο ευρύ πεδίο του πολιτισμού, και με αποκλειστική εστίαση στην εξασφάλιση διαύλων για την άμεση πρόσβαση στην πολιτισμική παραγωγή.